

LÄÄNE-NIGULA LEHT

Lääne-Nigula valla ajaleht aastast 2013

nr 5 mai 2022

Ants Laikmaa muuseum avas ukseid 5. mail

Karin Mägi

SA Haapsalu ja Läänemaa muuseumide pedagoog

Ants Laikmaa muuseum avas suvehooaja kunstniku sünnipäeval, 5. mail hooaja esimese näitusega. Laikmaa sündimise ja kasvamise ajal üle 150 aasta tagasi oli kunsti tähendus sootuks teine. Ta on oma artiklites kirjeldanud, kuidas tema nooruses räägiti maal kunstist kui jõust ja osavusest, millega laataidel rabeleti või vigala keeli: maadeldi. Kunsti kui kunsti nagu sellest praegu kõneleme, ei tundud veel, räägiti ainult piltidest ja mõnikord kujudest. Kuidas siis sellises maailmas sai talupojast kunstnik?

Ants Laikmaa isa oli valla-kirjutaja ning nende kodus, isa kirjutuskambris, olid seintel mõned värvilised gravüürid. Kodus käis „Perno Postimees“, mille päises ilutses puulõike tolmuva piibuga postikandjast. Kirikus oli altariipilt ja raamatust võis leida trükipildi, aidas kirstukaane sisemisel küljel oli õlivärvipilt. Nii et kokkupuude kunstiga väikesel Antsul siiski oli. Ise on ta kunstniku tee alguse kohta öelnud, et mingi tung või kirk pani teda juba lapsena tingimata lõikama turbamätaast hobuseid ja sõe või kriidiga joonistama ustele ja ahjumüürile tuttavaid inimesi.

Ants Laikmaast kasvas laia silmaringiga iseteadlik mees, kes võttis oma südameasjaks harida eestlaste kunsti mõistmist. Ta avas Tallinnas ateljeekooli, korraldas näitusi ja

julgustas oma õpilasi kunstnikuteel püsima. Reisikirjade kaudu tutvustas ta kunstielus toimuvat maailmas. Kadarpiku külla koduks, ateljeeks ja kunstnikekoduks loodud hooned ja karjamaale rajatud park kandsid endas unistust pakkuda noortele kunstnikele loominguliseks tegevuseks sobivat paika. Muuseumis hoiame tema unistust, oleme kunsti huvilistele suveks loonud erinevaid võimalusi nautlemiseks ja kaasa löömiseks.

25. maist kuni 25. septembrini pakume kooligruppidele võimalust osaleda kunstipiknikul. Koolilastele mõeldud muuseumitund pakub mõtlemisainet looduse ja loovuse seostest ning liidab kahe muuseumi tugevused. Iloni

Imedemaal algav programm tutvustab Ilon Wiklandi ja Tove Janssoni seoseid loodusega ja lõpeb Ants Laikmaa muuseumis ja pargis maitstva eine ning maakunsti teose loomisega. Piknikueinet pakub meie oma Maiu Söögituba.

Täiskasvanud, kes soovivad kätt proovida ja vaimu teritada, on oodatud augusti esimestel päevadel muuseumi kunstilaagrisse. Kunstilaagris pakume mõnusat äraolemist ja juhendatud tegevusi professionaalsete kunstnike käe all. Muuseumitundide ja kunstilaagri kohta saab lähemat infot aadressil karin.magi(ät)salm.ee. Igal suvel maist septembrini korraldame kunstinäitusi Laikmaa ateljees, nii ka sel aastal.

Tänavuse suve täidavad Ants Laikmaa muuseumis näitustega:

5. mai – 7. juuni
Maria Kristiina Ulas

8. juuni – 6. juuli
Taimi Ungerson,
Ülo Telgmaa,
Ahto Laadoga.

7. juuli – 31. juuli
Made Balbat

1. aug – 14. sept
Ave Huugen

15. sept – 31. okt
Maie Kotkas ja Tiiu Kammiste

Fotod Britta Sool

Juulis etendub Ants Laikmaa elust inspireeritud „Üksikud heledad laigud“, mille toob maja terrassile teatriühendus Oma Lava. Muuseumi lahtioleku ajal saab salitoas tutvuda näitusega „Ants Laikmaa ja tema inimesed“. Maikuu toimub ka üle-euroopaline muuseumiöö.

21. mai öös on unistusi Ants Laikmaa muuseumis. Unistame uuest värskest muuseumikogemusest, millele saab kaasa aidata igaüks. 21. mail saab maja ja parki külastada kuni üheksani õhtul ja seda vaid 1€ pileti eest. Kunstisüvi algab Ants Laikmaa koduateljeest.

Oru kandi külade ümarlaud

Eve Tamm-Hinno

Linnamäe Arenguselts

Selle hooaja viimasele ümarlauale kogunesid Oru piirkonna 15-st külast Kärbla, Mõisaküla, Linnamäe, Uugla, Niibi, Vedra, Soolu, Seljaküla, Salajõe, Jalukse, Ingküla ja Oru küla esindajad.

Kohaletulnuile pakkus suurt huvi vastrenoveeritud Oru Hooldekodu külastamine. Hooldekodu heledad ja kaasaegse tehnikaga varustatud ruumid

avaldasid kõigile muljet! Näha sai ka midagi nostalgilist – fuajees on alles vana keerdrepp ning söögitoas Oru kooli õpetaja Aive Nõupuu maalitud värviküllane seinamaal.

Hooldekodu kahe korruse ruumidele tiir peale tehtud, suundusid ümarlaulised LASi majja, kus külade esindajad rääkisid oma küla viimastest uudistest ning lähituleviku plaanidest. Oru osavallakogu esimees Elle Ljubomirov andis ülevaate olulistest kohalistest

teemadest – kaasav eelarve, Linnamäe Kontsertide päev jne.

Osavallavanem Kadi Paaliste jagas infot pakiautomaadi ja kergliiklustee kohta ning peatus pikemalt sõjapõgenikega seondual.

Seejärel rääkis Keskkonnameti keskkonnahariduse büroo spetsialist Ave Huugen prügi sorteerimisest. Avel oli kaasas hulgaliselt näitlikku õppematerjali, mida kõike prügist taaskasutamise ja ümber-

töötlemise teel teha annab.

Peale seda tutvustati Haridus- ja Teadusministeeriumi, Eesti Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsiooni ANDRAS ja Euroopa Liidu rahastuse toel ellu viidavat projekti, mis toetab põhi- ja keskkoolidega kuni 7-aastaste laste vanemate haridustee jätkamist.

Lõpetuseks lepitati kokku, et järgmine Oru kandi külade ümarlaud tuleb kokku sügisel, oktoobrikuus.

Volikogu esimehe veerg

Ülevaade volikogu istungist

Mikk Lõhmus
Volikogu esimees

21. aprillil 2022. a toimus Kullamaa Kultuurimajas Lääne-Nigula Vallavolikogu istung, kus seekord osales 20 volikogu liiget. Volikogu algatas arengukava muutmise ja uue eelarvestrateegia 2023-2026 koostamise.

Tänane arengukava on koostatud 4 aastat tagasi, 2018. aastal. Oleme näinud kahte kriisi-COVID kriisi ja Vene-Ukraina sõda, mis tuletavad valusalt meelde, et tulevikuplaane tehes ei saa kõike ette näha. Mõtlemine paneb aastane inflatsioon, mis aprillikuu seisuga on lausa 19% - kõik majandamiskulud kasvavad ja inimestel on õigustatud palgasooovid. Laual on uued väljakutsed - 2018. a ei kujutanud me veel ette rohepöörde teemasid täna sel kujul. Mitmed olulised väljakutsed on aga samad:

nendeks on elanike arvu kasv, töökohad ning ettevõtluskeskkonna arendamine, kvaliteetne haridus, parimad tingimused kõrgkvalifitseeritud spetsialistidele.

Uuendatud arengukava ülesandeks on see kõik tänase päeva teadmiste arvestades kokku pöimida ja leida valla arenguks sobivaimad arenguteed. Tuleb silmas pidada, et pea kõik omavalitsused maadlevad samade küsimustega ja edukad on need, kes on aktiivsemad ja nutikamad. Avalikkuse ettepanekud oodatakse kuni 31. maini.

Ülevaade sõjapõgenikest

Vallavalitsuse liige Katrin Viks andis ülevaate olukorrast Lääne-Nigula vallas seoses Ukraina sõjapõgenikega. Lääne-Nigula valda on tulnud üle saja sõjapõgeniku. Lääne-Nigula valla territooriumil riigi poolt rahastatud majutuasutusi 2 – Roosta Puhkeküla ja Koluveres asuv Karukoobas. 22. märtsil avati Linnamäel LAS-i majas Ukraina lastele pävakool, hetke seisuga käib Linnamäel pävakoolis 9 last – kõige vanem 15 aastane ja kõige noorem 6 aastane. Nooremad lapsed on kohad leidnud erinevates Lääne-Nigula

lasteasutades nii Linnamäel, Kullamaal kui ka Paliveres. Kullamaal avatati pävakool 2. mail. Seoses majutamise vajadusega remondime ja sisustame valla kortereid Kullamaal, Martnas, Liivil, Ristil.

Mida veel arutati ja otsustati?

Ühehäälselt otsustati osaliselt kehtetuks tunnistada Noarootsi Vallavolikogu 30.05.2008. a otsusega nr 35 kehtestatud Nibons kinnistu detailplaneering Nibonsi vkt 7 katastriüksuse (katastritunnus 52001:001:0833, kinnistusregistri osa nr 19310550) osas.

Otsustati võtta Lääne-Nigula valla avalikult kasutatavate kohalike teede nimekirja järgmised teed: Matteuse tee (Kullamaal), Pastoraadi tee, Koolimaja tee. (Martnas)

19 poolthääle ja ühe vastuhäälega anti luba rahalise kohustuse võtmiseks seoses Noarootsile uue koolibussi rentimiseks järgnevat viieks aastaks.

Otsustati anda luba määrata Lääne-Nigula vallavanema ametiauto garažeerimise asukohaks vallavanema Aivar Riisalu alaline elukoht ja anda

Lääne-Nigula vallavanemale volitused palgaliste vallavalitsuse liikmetele ametiauto garažeerimise asukohtade määramiseks vormistada käskkiri.

Ühehäälselt otsustati muuta „Lääne-Nigula Vallavolikogu 21.11.2019 määruse nr 28 „Lääne-Nigula valla koolieelsetes munit-sipaallasteasutustes vanemate poolt kaetava osa määr ja selle tasumine“, seoses sõjapõgenike Eestisse saabumisega. Eesmärk on sõjapõgenikke toetada, mitte ühe käega anda ja teisega võtta. Vallavalitsuse liige Janno Randmaa, andis ülevaate vallavalitsuse tegemistest. Välja on kuulutatud kaasava eelarve ettepanekute esitamise voor 20.04-20.05, mille eelarve on 80 000 eurot. Oodatud on aktiivne osavõtt. Lisaks avab KREDEX mai alguses lammutamise toetusmeetme omavalitsustele.

Järgmine volikogu istung toimub 19. mail 2022 kell 15:00 ja seekord toimub see Piirsalu Rahvamajas. Kõik on oodatud istungit reaalselt Youtube kanalil jälgima ning meeldetuletuseks - ka kõik varasemad istungid on nimetatud kanalil järele vaatamiseks olemas.

Lääne-Nigula Vallavalitsus

Aadress Haapsalu mnt 6, Taebla alevik, Lääne-Nigula vald, 90801 Lääne maakond
Üldtelefonid: 472 0300, 5919 1637
e-post: vv@laanenigula.ee

Avatud: E – N 8.00 - 16.30, R 8.00 - 14.00

Konkreetsete ametnike vastuvõtuajad on erinevad.

Kui soovite vallavalitsust, osavallavalitsust või teeninduskeskust külastada väljaspool vastuvõtuaega, siis palun leppige kindlasti ametnikuga eelnevalt kokku.

Ettepanekud valla arengukava ja eelarvestrateegia muutmiseks

Lääne-Nigula Vallavolikogu algatas 21. aprillil 2022. aastal Lääne-Nigula valla arengukava 2018-2026 muutmise ning valla eelarvestrateegia 2023-2026 koostamise.

Kõigil huvilistel on võimalik esitada omapoolseid ettepanekuid valla arengukava ja eelarvestrateegia muutmiseks.

Muudatusettepanekud palun saata koos põhjendustega hiljemalt 31. maiks 2022. a:

- läbi valla kodulehe vormi (avaldused/ettepanek arengukava muutmiseks või täiendamiseks, logi sisse; <https://www.laanenigula.ee/ettepanek-arengukava-muutmiseks-voi-taiendamiseks>);
- e-kirja teel (vv@laanenigula.ee);
- paberandjal postiga (Haapsalu mnt 6, Taebla alevik 90801, Lääne-Nigula vald).

Ettepanekute põhjal koostab vallavalitsus volikogule augustikuuks arengukava muutmise eelnõu. Ootame Teie ettepanekuid ning küsimuste tekkimisel pöörduge palun valla arendusnõunik Maila Pardla poole (maila.pardla@laanenigula.ee).

Kalmistupühad 2022. aastal Lääne-Nigula vallas

KULLAMAAL

23. juunil kell 11 – kalmistul

LÄÄNE-NIGULAS

19. juunil kell 13.30 – Koela kalmistul

26. juunil kell 12 – Leediküla kalmistul

26. juunil kell 15 – Vedra kalmistul

MARTNAS

19. juunil kell 11 – Rõude kalmistul

kell 13 – armulaud Martna kirikus

kell 13.30 – Martna kalmistul

7. augustil kell 11 – Väike-Lähtu kalmistul

NOAROOTSI

12. juunil kell 11 – Rooslepa kalmistul

kell 12.30 – Sutlepa kalmistul

kell 14 – Noarootsi kirikuaia

NÕVAL

26. juunil kell 11 – kalmistul

PIIRSALUS

5. juunil kell 13 – Kuijõe kalmistul

19. juunil kell 13 – Piirsalu kalmistul

Kodutoetuse 2022. a taotlusvoor on avatud 25.04-06.06.2022

Kodutoetuse eesmärk on parandada kolme- ja enamapöörise vähekindlustatud perede elamistingimusi.

Toetus on mõeldud lasterikastele peredele, kelle omanduses ei ole eluruumi või kelle omanduses olev eluruum ei vasta tänapäevastele elamistingimustele.

Need pered saavad toetuse abil oma kodu:

- a) ehitada, sealhulgas püstitada, laiendada, ümber ehitada, renoveerida, muuta, rajada ja asendada ehitise kütte-, elektri-, gaasi-, vee- ja kanalisatsioonisüsteemi;
- b) osta.

Enne kodutoetuse taotlemist tutvuge palun meie kodulehe rubriikidega „Nõuded taotlejale“ ja „Taotlemiseks vajalikud dokumendid“. Loe lähemalt kodulehelt <https://kredex.ee/et/kodutoetus>.

Küsimusi, toetuse taotlemiseks ja väljamaksimiseks vajalikke dokumente ootame aadressile toetused@kredex.ee.

Kasutegurid

- Lasterikaste perede elamistingimused paranevad.
- Tänu elamistingimuste parandamisele väheneb sotsiaalne tõrjutus.
- Pered saavad toetuse abil osta, ehitada, laiendada või renoveerida oma kodu ning tänapäevastada sealset kütte-, elektri-, gaasi-, vee- ja kanalisatsioonisüsteemi.

Teenuse sobib, kui

- peres kasvab vähemalt kolm kuni 19-aastast last (kaasa arvatud);
- 2021. aastal saadud maksustatav tulu leibkonna ühe liikme kohta kuus oli kuni 355 eurot;
- leibkonna omandis ei ole rohkem kui üks eluruum;
- eluruumi omanikust taotleja ei ole jõustunud kohtuotsust füüsilise isiku pankrotimenetluse algatamiseks või pankroti väljakuulutamiseks (välja arvatud juhul, kui ta on vabastatud pankrotimenetluses täitmata jäänud kohustusest);
- vähemalt ühe vanema elamisõiguse või elamisloa kehtivusaeg ületab taotleja ja toetuse saaja kohustuste täitmise tähtaega (vähemalt viis aastat);
- taotleja ei ole varem saanud kodutoetust rohkem kui ühe korra.

Uus töötaja:

Olen Remi Treier ja asusin 4. aprillist tööle Lääne-Nigula Vallavalitsuses keskkonnanõunikuna. Olen omandanud kõrghariduse Tartu Ülikooli Türi kolledžis keskkonnakorralduse ja Tallinna Ülikoolis sama eriala merebioloogia suunitlusega. Olen töötanud eelnevalt Haapsalu Linnavalitsuses keskkonnaspetsialistina, seega töö mulle võõras pole. Uuelt ametikohalt ootan uusi keskkonnavalitsuse väljakutseid ja soovin anda oma panuse ringmajanduse, üldise jäätmemajanduse ja looduskeskkonna valdkonna arendamisse. Minuga saab ühendust võtta: tel. 5350 2844, remi.treier@laanenigula.ee.

Soovime uuele töötajale edu!

Haapsalu Kutsehariduskeskus

SUVINE VASTUVÕTT 2022

www.sais.ee

Alates **1.MAI**

Amet ja keskkorraldus korraga!

KUTSEKESKHARIDUS

- kokk 3a
- IT-süsteemide nooremetsialist 3a
- turismiettevõtte teenindaja 3a
- üldehitus 3a
- büroo assistent 3a
- tisler 3a

HEV ÕPPIJALE:

- kutsevaliku õpe 1a
- puidutöötaja 2a UUS!
- abikokk 2a

KUTSEÕPE TÄISKASVANUD ÕPPIJALE:

- tisler 2a
- maaler 1a
- plaatija 0,5a
- ehitusplekksepp 1a
- tegevusjuhendaja 1a
- hooldustöötaja 1a
- lapsehoidja 1a UUS!
- büroo assistent 1a
- puhastusteenindaja juhendaja 0,5a UUS!
- pehme mööbli valmistaja 1a
- tekstiilkäsitöö 2a
- loodusgiid 2a
- pagar 1a
- kokk 2a
- raamatupidaja 2a*

* piiratud arv tasuta õppekohti

Üldharidus PÕHIKOOLIS või GÜMNAASIUMIS 8.-12. klass

Tasuta ja tsükliõppes!

Telefon 666 1751
hkhk.edu.ee/vastuvott
vastuvott@hkhk.edu.ee

DETAILPLANEERINGU OSALISLT KEHTETUKS TUNNISTAMINE

Lääne-Nigula Vallavolikogu 21.04.2022 otsusega nr 1-3/22-17 tunnistati osaliselt kehtetuks Noarootsi Vallavolikogu 30.05.2008. a otsus nr 35 „Nibons kinnistu detailplaneeringu kehtestamine“. Detailplaneering on leitav https://www.laanenigula.ee/noarootsi2_planeering_nr_75.

Detailplaneering tunnistati kehtetuks Nibonsi vkt 7 katastriüksuse osas, sest kinnistu omanik ei soovi detailplaneeringuga määratud ehitusõigust krundil realiseerida. Detailplaneeringu elluviimine kehtima jäävas osas on tagatud. Detailplaneeringuga määratud mahasõit riigiteelt, juurdepääsutee ja tuletõrje-veevõtukohta asukoht jäävad kehtima. Juurdepääsutee kasutamiseks on sõlmitud notariaalsed teeservituüldlepingud. Otsuse materjalid on leitavad https://www.laanenigula.ee/menetluses_alt.

Tervisenädal Kullamaa Keskkoolis

Riina Gilden

11.-14. aprillil toimus Kullamaa Keskkoolis tervisenädal. Esmaspäeval alustasime matkapäeva. Kõige nooremad ehk 1.-3. klassi õpilased nautisid ilusat kevadilma Valgejärve matkarajal ning 9.-11. klassi õpilased matkasid Marimetsa matkarajal. Oli väga värskendav koolipäev looduses veeta.

Teisipäeval toimus õpetaja Mai Jõevee juhendamisel 5.-8. klassi õpilastele tervisepäev. Õpilased osalesid erinevatel terviseteemalistes töötubades. Alklassidele toimus samal päeval liikumismäng õues.

Kolmapäeval käis koolis külas Rando Soome,

kes viis koos abilistega läbi võrkpallikoolituse. Kingituseks jäeti koolile ka uusi võrkpalle, mida usinalt kasutatakse. Toimus ka korvpallivõistlus ja loeng sõltuvusainetest.

Meie tunniajad olid sellel nädalal muudetud, et saaksime koolipäeva ühe pika 40 minutilise õuevahetunni. Õuevahetundides tantsisime, mängisime ja nautisime värskes õhus olemist.

Tervisenädala eesmärk ei olnud ainult õpilaste tervist edendada. Ka õpetajad võtsid ühel õhtupoolikul aja maha ning nautisid veemõnuseid Hestia vee- ja saunaspaas.

Liikuma Kutsuva Kooli ja Tervist Edendava koolina võime öelda, et meie tervisenädal õnnestus ning teeme seda kindlasti veel.

Kevadised toimetused Nõva Koolis

Kädly Künnap

Nõva Kooli direktor

Kevad on sel aastal end kaua oodata lasknud, kui kindel on see, et ühel hetkel ta siiski saabub ja seda ootab meie koolipere suure õhinaga. Viimasel poolaastal on käinud tõsine ettevalmistus kooliaia taastamise nimel – nii kooli- kui lasteaialapsed on külvanud pottidesse erinevaid seemneid. Nii kasvavad aknalaudadel erinevad maitsetaimed, lilled, herned ja ka roheline sibul. Poisid on tehnoloogiaõpetuse raames võtnud plaani taimekastide ehitamise, et soojemate ilmade saabudes saaks esimesed seemned ka otse kooliaeda külvata. Läbi on viidud ka väike uuring, mida lapsed kasvatada soovivad ning millist hoolt üks või teine taim vajab. Selline ettevõtmine on lastele palju õpetanud. Usun, et ühegi Nõva Kooli lapse jaoks ei ole sõna „pikeerimine“ enam võõras ja nad kõik teavad, kuidas taimi pikeerida, sest just seda said nad igaüks ise katsetada, kui ühisest suurest potist sai igaüks omale isikliku „taime-beebi“, kelle eest hoolitseda.

Õpetaja Margarita Eriti eestvedamisel ühinesime Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu poolt koordineeritud Põhjamaade ühisprojektiga: "1 ruutmeeter lina". Nii külvame toomingate õitsemise ajal kooliaeda köögiviljade kõrvale ka 1 ruutmeetri lina, eesmärgiga väärtustada loodusliku ja arhailise

emadepäeva. Nii olid emadepäeva eel kooli kutsutud kõik emad ja vanemad, keda tervitasime väikese kontserdiga, kus oli nii laulu, tantsu kui ka pillimängu. Väga suur kiitus õpetajatele selle eest, et lühikese ajaga lõimised nad meie õppetöösse ka Ukraina lapsed, kes kevadel kooli-

materjali kasutamist. Nii avaneb meil võimalus kooliperega jälgida ühe iidsema kultuurtaime kasvu sünnist kuni selle kiust tekstiilmaterjali valmistamiseni. Tötab tulla põnev teekond! Taimeprojekt on toonud koolimajja palju põnevust ja aidanud õpitut igapäevaeluga seostada. Selle raames oleme lõiminud omavahel erinevaid õppeaineid ja suurendanud oluliselt nii õpilaste, õpetajate kui lasteaialaste koostööd. Tore on see, et kooliaia taastamise projekti on kaasatud ka lapsevanemaid, kes abistavad nii nõu kui jõuga. Aitäh vanematele, et nad meie mõtete ja plaanidega kaasa tulevad ning on valmis igati aitama ja panustama!

Väga hea meel oli selle üle, et sel aastal saime kõik koos tähistada ka

perega liitusid ja valmistasid ka nemad ette kontserdil üles astumiseks – nii sai iga laps oma ema kontserdil tervitada. Südantsoojendav oli hetk, mil lapsed esitasid omaloodud jutte emadest – minu ema on maailma kõige ilusam, minu ema on lahke ning talle meeldib süüa teha, aga kui minu ema minuga kurjustab, siis ta silmad tegelikult naeravad, sest ta ei oskagi kuri olla! Emadepäeva hommikusse lisas elevust mäng, mida emad ja lapsed koos mängisid ning ühine tants, mida kogu koolipere koos tantsis. Saalis oli ülevaade ka õpilastööde näitus, mis jääb huvilistele vaatamiseks avatuks kuni kooliaasta lõpuni. Olete kõik lahkesti oodatud näitust külastama, sest lapsed on koostöös õpetajatega teinud imelisi asju!

Kullamaa põnev kevadine lastelaager

Riina Gilden

Kevadisel vaheajal oli koolimaja sagimist täis. Kullamaa noortele toimus MTÜ Tantsutuba korraldatav kevadine lastelaager. Alustasime etiketikoolitusega, kus noored õppisid nii suhtlemise, käitumise, riietumise kui ka söögilaua etiketti. Erika Kolbakovi juhendamisel viidi läbi lõunasöök, mille käigus õpiti, kuidas restoranis käituma peab. Nooremad laagrilised said õpetaja Kairi Mustjatse juhendamisel tutvuda robotika põneva maailmaga. Ehitati, programmeeriti ja katsetati. Oli väga põnev.

Laagri teine päev algas väga põnevalt. Meile tuli külla Teeme Keemiat, kes viis laagrilistele läbi teaduslike katsetega etenduse. Noored said katseid ise läbi viies aktiivselt etenduses kaasa lüüa. Osad katsed olid nii võimsad, et pidime neid tegema õues. Oli pauku ja plahvatusi. Eriti meeldis noortele eriti noortepärane ja hea huumorimeelega juhendaja. Sama päeva õhtul jooksisime ka jüriööjooksu.

Kolmandal päeval alustasime peotantsuga. Õpetaja Helve Kruusement õpetas noortele rumbat, jive, sambat ja mõned kantritantsud. Noored nautisid tantsimist. Peale tantsutundi külastasime Märjamaa kino, kus vaatasime joonisfilmi „Pahalased“.

Laagri lõpetasime Eesti Seksuaaltervise Liidu poolt läbiviidud seksuaalharidusliku loenguga, kus noored said omavahel rääkida vajalikest teemadest.

Loomulikult ei puudunud erinevad seltskonnamängud ja disko, kus kõik koos mõnustasti aega veetsid.

Olid väga mõnusad ja teadmisterohked päevad. Laagrilised lahkusid laagrist väsinult, ent õnnelikult.

Täname alati positiivset ja energias pakatavat laagrikasvatajat Pirja Laanemetsa ja lahkeid kokatäid. Suur tänu läheb ka Lääne-Nigula Vallavalitsusele, kes meie ettevõtmisi alati toetab.

Tule meie kooli!

Ootame kõiki õpilasi ja lasteaialapsi ning nende vanemaid Nõva Kooliga tutvuma

25. mail kell 10.00 - 12.00

Toimuvad erinevad õpitoad muusikast matemaatikani, tule ja vaata, kui ägedaid asju meie majas tehakse!

LÄÄNE-NIGULA KOOLIDE AKTUSED

■ Kullamaa Keskkool 9.klass 17.06 kl 18,
12. klass 19.06 kl 15 Risti Põhikool 17.06 kl 18

■ Palivere Põhikool 17.06 kl 18

■ Taebla Kool 18.06 kl 14

■ Noarootsi Gümnaasium 22.06 kl 14

■ Oru Kool 17.06 kl 14

■ Martna Põhikool 18.06 kl 11

■ Noarootsi Kool 19.06 kl 12

Medalid Martna maadlejatelt

Tiit Seiton
SK Martna

30. aprillil maadeldi Raplas pikaajalise traditsioonidega võistlusel „XXXII Kehtna Liud“, kus võitjat autasustatakse meenega Kehtna Liud.

Väärika autasu ja esimese koha võitjad Argo Vispert ja Kristo Tikerpuu. Teiseks maadles ennast Jarmo Danilov.

Samal päeval võisteldi ka Tartus „Eesti Maatilikooli SK lahtised mv naistemaadluses“, kus meie tüdruk Grete Danilov tuli kolmandaks.

Võistlustel käisid kaasa elamas ja juhendamas Helen Sults, Raigo Heinaste ja Kaspar Valper.

07. mai toimus Kivi-Vigalas võistlus „XXVIII Vigala matt“, kus osalesid 2010 ja nooremad lapsed.

Meie maadlejad saavutasid:

Grete Danilov - I koht, Joonas Tammemägi - I koht, Marten Männi - III koht, Rasmus Kärp - III koht

Taebla Kooli KIK-projekti õppereisid Silma õpikotta

Eelmine õppeaasta kirjutasime Keskkonnainvesteeringute Keskusele projekti, et saada rahastust Silma õpikoja õppeprogrammides osalemiseks. Selle aasta aprillis õnnestus kõikidel klassidel programmid läbida.

Klassidest moodustasime 7 gruppi, mis läbisid erinevad programmid vastavalt nende õppekavale. 1.a. ja 1.b. klass tutvusid eluga maal, kus nad kohtusid erinevate taluloomadega ja said teada kuidas neid pidada. 2.-3. klass läbisid teema „Ilm ja aastaajad“, kus nad said teadmisi erinevate ilmastikunähtuste kohta, matkati metsa ja mere äärde. 4. klass tutvus Läänemeres elavate liikidega ja nende elutingimustega. Õpilased said veekogust kookida erinevaid elusolendeid ning neid hiljem mikroskoobi all uurida. 5.-6. klassi õpilased said veest ja selle äärest püüda erinevaid organisme, määrata nende liiki ning koostada toiduahela ja- võrgustiku. 7. klass sai sõbraks kalaga. Tutvuti erinevate Eestis elavate kaladega, kuidas neid püütakse ja kuidas neid söögiks tarvitatakse. Kindlasti oli kõige põnevam osa kala lahkamine. 8.a. ja 8.b. klass püüdis/kogus looduskooli ümber elutsevaid selgrootuid loomakesi. Ühe praktilise tööna uuriti vees elavaid selgrootuid ning teise praktilise tööna uuriti metsakõdus elavaid selgrootuid. 9.a. ja 9.b. klass tutvusid Läänemere geograafiaga, selle eripäradega ja Läänemerega seotud keskkonnaprobleemidega.

Oleme rõõmsad, et oleme saanud igal aastal erinevates õppeprogrammides osaleda KIK-projektide raames. Kindlasti mõnusaks vahelduseks tavapärasele õppetööle koolis. Suur tänu Silma õpikoja, kes meid vastu võttis ja tunnid ette valmistas.

Teksti autor Taebla Kooli huvijuht Ester Rodima

Foto Anneli Jaaku

Foto Aye Bachman

Foto Ester Rodima

Naljakuu sündmused Noarootsi Koolis

Signe Matteus, direktor
Maire Uusen, huvijuht

1. aprillil – naljapäeval, külastasid Noarootsi Kooli Kuressaare Hariduse Kooli tugimeeskonna liikmed, kellega sai arutatud kummagi kooli rõõme ja muresid. Omavahel jagati kogemusi ning juttu ja teemasid jätkus rohkem, kui oli selleks ette nähtud aega. See annab võimaluse ja põhjuse hakata planeerima vastukülaskäiku, et veel mõtteid ja kogemusi vahetada.

Aprillikuu TÖK-päeval (teistmoodi õppe- ja koostööpäev) aga said õpilased taaskord katsetada iseseisvat ja ennastjuhtivat õppimist. Seekord oli nii õpetajatel kui õpilastel juba kogemus olemas ning seetõttu sujus päev oluliselt ladusamalt. Kindlasti jätkame TÖK-päevadega, sest meie eesmärk on arendada lastes oskust õppida ka õpetamata ning lahendada iseseisvalt probleeme.

Koolitöötajad käisid TÖK-päeva raames nii lasteaia kui põhikooli õpetajatega õppereisil Tartus, et õppida kaasajaga ühte sammu astuvate lasteaedade ja koolide kogemustest ja parimatest praktikatest. Külastati Tartu Lasteaeda Klaabu. Lasteaia direktor Jana Treier andis lasteaia väärtustest, missioonist ja tegevustest meile põneva ja põhjaliku ülevaate. Klaabu lasteaias peetakse oluliseks laste sotsiaalse ja emotsionaalsete oskuste arengu toetamist. Lasteaia kasutusel Montessori õppe meetodid, mis toetavad laste individuaalset arengut igapäevaelu harjutuste, meelte- ja matemaatikavahenditega.

Kristjan Jaak Petersoni Gümnaasiumis võttis meid vastu sartsas koolijuht Merike Kaste, kes andis meile põhjaliku ülevaate kooli väärtustest ning ka sellest, mis ootused on koolil põhikooli lõpetajatele – ikka väga head sotsiaalsed oskused on need, mis on kõrgelt väärtustatud. Koolis on tegev oma meedia- ja filmistuudio, kus valmivad lühifilmid, muusikavideod ja podcast'id.

Tartu Kivilinna Koolis võttis meid vastu kooli direktor Karin Lukk, kes andis meile põhjaliku ülevaate kooli eripärast. Huvitav oli kuulda kooli projektinädalate süsteemist, mis toetab suuremat õppeainete-

vahelist lõimigut. Väga asjalik on see, et Kivilinna Koolis toimub esimese õppeperioodi lõpus õpilaste enesehindamine enesehinnangulehtede abil, see toetab igati ennastjuhtiva õpilase arengut. Koolis ollakse aktiivsed ka lastevanemate kaasamisel, nii näiteks toimub kord aastas Lastevanemate Foorum (igast klassist on valitud 1-2 lastevanemate esindajat), kus arutatakse kooli aktuaalseid teemasid. Koolis on Tartu linna toel tegutsemas laiapõhjaline tugisüsteem – õpiedukesus - kuhu kuuluvad HEV õpilaste õppe koordinaator ja kooli tugiosakonna juhataja, eripedagoog, psühholoog, sotsiaalpedagoogid ja õpilasnõustaja. Suur-suur aitäh meie headele koostajatele Tartus.

Selleks, et õpilane saaks omandada teadmisi ja oskusi, on vaja tunda ka sisemist rahulolu. Kooli- kiusamine on üks peamine vähe- koolirõõmu põhjus. Seetõttu on

tervise hoidmise teemad. Selleks, et tervisenõukogust oleks päriselt kasu, töötame me välja mõtestatud tegevuskava, mida plaanime selle valmimisel tutvustada kõikidele asjaosalistele. Mõnusaid vaimse tervise ampe saab meeldivatest emotsioonidest. Meie 8. klassi õpilastel oli enne koolivaheajale minekut vene keele tunni ajal ülitõus ja uusi maitseid täis päev. Külla tuli tippkokk Vitali Tihhonov. Vitali on töötanud mitmetes Norra, Prantsusmaa, Taani jt tipprestoranides, sh maailma parimaks tunnustatud „Noma“ restoranis. Vitali on pikalt töötanud ka Moskvast. Ta on olnud peakokk Tallinna ühes vanimas restoranis "Bonaparte", kuid tema loomingut on olnud võimalik maitsta teistegi Eestimaa restoranides. Laste soov oli küpsetada pannkooke, Vitali juhendamisel valmistasid meie õpilaste kätetööna tõeliselt gurmeelikud pannkoogid. Vitalile meeldivad toidu juures värskus, puhtad maitseid ja looduslähedus, täna püüti sellestki söögi tegemisel lähtuda. Tippkokk tunnustas laste tööd väga kõrgelt, tuues muuhulgas esile õpilaste väga hea omavahelise koostöö, see oskus tuleb suureks kasuks ka tulevikus. Suur-suur aitäh Vitalile!

Ka aprillis toimunud spordivõistlustel said Noarootsi Kooli õpilased häid kohti. Nii saavutasid 7.-9. klassi poisid saalihokis Läänemaa koolide arvestuses 1. koha ning tüdrukud 3. koha. 1.-3. klass osales aga rahvastepallivõistlustel. Palju õnne kõigile spordipoistele- ja tüdrukutele!

Kullamaa Keskkooli õpilane sai katsetada Tallinna Ülikooli tudengite poolt loodud õppevahendeid

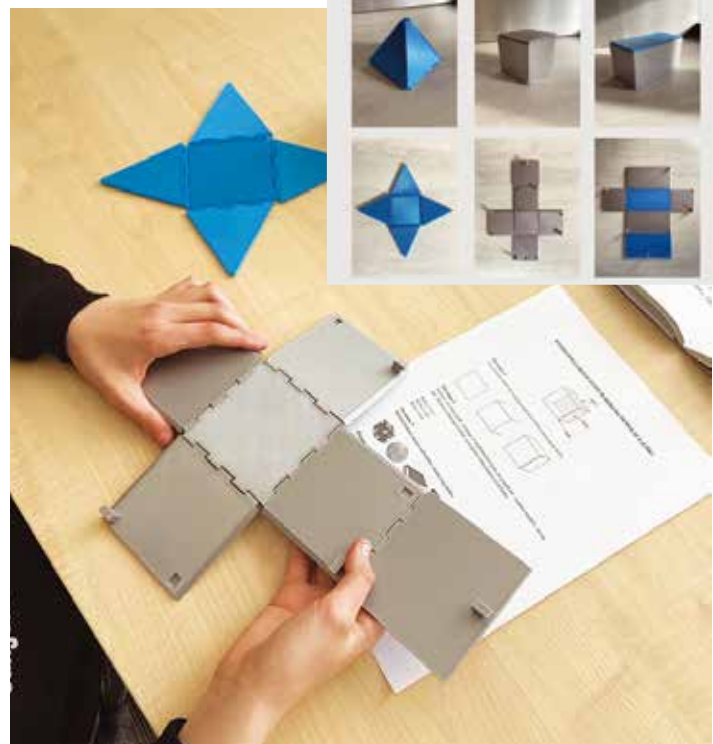
Iga õpilase jaoks on väga tähtsal kohal füüsiliselt ja visuaalselt tajutav õppevara. Tallinna Ülikooli ELU projekti „Õppevahendite loomine 3D printeri abil“ raames on tudengid loonud mudelid geomeetriliste kehade pinnalaotusest. Kuubi, risttahuka ja püramiidi kehade pinnalaotused on kujundatud nii, et neid oleks võimalik kokku-lahti võltida. Lisaks on tudengid koostanud vastavalt põhikooli riiklikule õppekavale (RÕK) ja lihtsustatud riiklikule õppekavale (LÕK) õppevahendite kasutamiseks näidistöölehed.

Õpilane alustas põnevusega kuubi näidistöölehe täitmist. Esimesena tuleb tas ja meelde valemid ja mõisted, seejärel liikus ülesannete sisu juurde. „Kuubi servade ja tahkude lugemine töövihiku joonise pealt on palju keerulisem,“ sõnas Kullamaa Keskkooli LÕK matemaatika õpetaja Annika Altmäe. Matemaatikatund peaks olema planeeritud nii, et kõik õpilased töötaksid oma võimete piiiril. See eeldab õpilaste eelnevale etteval-

mistusele, õppetöö diferentseerimist ja erineva keerukusega ülesannete lahendamist ka rühma- või paaristöö vormis. Seejuures on oluline, et õpilasel oleks võimalus ise oma tööd kontrollida ja edu tunnetada. Õppetöö tulemuslikkuse tagamiseks on tähtis õpitut kinnistada ja korrata. Kordamist peab toetama sobiva harjutusmaterjali valik. „Täna tuleb hea kordamise tund,“ lausus Kullamaa Keskkooli LÕK matemaatika õpetaja rõõmsalt.

Tallinna Ülikooli ELU projektis „Õppevahendite loomine 3D printeri abil“ on ühendatud eripedagoogide, haridusjuhi ja informaatikute teadmised ning oskused. Projekti juhendajad on Kalle Kivi, Tanel Toova ja Mart Abel, näidistöölehed on koostanud Regina Sundejeva, Stiina Marleen Hermaste ja Grete Sirelpuu ning õppevahendid modelleerisid Mattias Tüksammel ja Liisa Mikola.

Piltide ja teksti autor
Regina Sundejeva

Volbriöö laager Martna noortekeskuses

Halja Veersalu
Martna ANK

27. aprillil toimus Martna noortekeskuses kauaoodatud „Volbriöö“ laager, kus osales kokku 18 last. Lisaks kohalikele noortele tuli seekord laagrist osa võtma lapsi ka nätze kaugemast kandist. Mõni laps tuli lausa Tallinnast või Haapsalust kohale, et laagris osaledes koolivaheaega lõbusamalt veeta. Peale asjade lahti pakkimist ja magamiskohtade sisseseadmist algasid tegevused õues. Võistkondlikus matkamängus tuli läbida 10 kontrollpunkti kuni 4 kilomeetri pikkusel rajal. Kuna rajale mindi 5 minutiliste vahedega, siis said osad võistkonnad juba alguses enne rajale minekut ootealal lahendada ülesannet „Nõiapuud“. Vanarahva seas on läbi aegade levinud palju legende ja uskumusi ka puude nõiduslike ja eriliste võimete kohta, kus väidetavalt vaimud ennast mingi kindla puu tüve sisse peitsid või kuidas koerakoonlased toomingat pelgasid. Võistkonna ülesandeks oligi etteantud legendide põhjal ära arvata, millistest puudest on jutt. Ka matkamängu rajal olevad küsimused olid päevakohased. Tuli leida vastuseid küsimustele, kas nõiad lendasid alati luua seljas ja, mille seljas usuti lendavat näiteks meesnõida. Millisteks nõidusteks luuda veel kasutada sai ja kas luua sisse sai ka soovimatuid hingi kinni püüda.

Peale raja läbimist algas näomaalingute aeg ja iga võistkond pidi välja mõtlema oma võistkonna maalingu. Õhtuseks iseseisvaks nuputamiseks oli aga vaja kõigil leiutada moodne „Nutiluud“. Selles ülesandes tuli kavandil välja tuua nii luua valmistamiseks kasutatud materjalid, toote kaal ja hind. Nutiluud pidi sisaldama vähemalt kolme lisafunktsiooni, nende kirjeldust ja kindlasti pidi olemas olema kasutusjuhend ja mis kõige olulisem - toote turvalisus. Paljud võistkonnad olid enda jaoks isegi välja mõelnud millistest kauplustest nende toodet tulevikus osta saaks.

Peale õhtust grilli ja vahukommide söömist algaski esitluste aeg. Nutiluudade ideed olid päris lennukad, väga erinevad ja huvitavad, kuid konkurents oli samuti tihe ja iga võistkonnal tuli peale toote esitlust vastata päris paljudele lisaküsimustele. Õhtu lõpuks pandi aga muusika mängima ja algas suur nõidade pidu, mis kestis poole hommikuni. Hommikune äratus kujunes samuti paljude jaoks erinevaks. Oli neidki, kes õö läbi üleval istusid ja neid, kes vastu hommikut alles tukkuma jäid. Peale hommikusööki tuli aga hakata kõigil laagrit kokku pakkima ja mõtlema koju sõidule. Selleks korraks võisime lugeda oma laagri edukalt lõppenuks.

Seenioride salongilõunad Martnas

Küllike Valk

Aasta alguses käivitus uudne projekt Martnas. Martna kandi eakad proud otsustasid, et enam rohkem ei jaksa üksipäini kodus konutada, aitab corona pärast stressamisest. Kõigil kenasti vaktisiinidoosid käes ning pidevalt on oma tervist hoitud ja jälgitud ka. Martna kogudusemajas tõstisime ühte tuppä kokku kogu pehme mööbli, üks vana tiibklaver jäi ka tuppä ja diivanilauagi leidsime. Mõnusa põrandavalgustigi panime nurka seisma. Saigi mõnus, mugav salong jututamiseks valmis.

Kokku saamisteks valiti teisipäeva lõunane aeg, siis on koguduse õpetaja ka lähedal ja tulla-minna saab päevavalges.

Tegelikult ei olegi palju vaja, mõnus soe tuba, tassike teed, pisut midagi suhu pista ja juttu jätkubki kauemaks. Leppisime sedasi kokku, et korra kuus ootame endile külla mõnd põnevat külalist. Käisidki külas põnevad inimesed oma põnevate lugudega. Saime tuttavaks Lääne-Nigula valla kultuurijuhi Varje Paalistega, Tartust Läänemaale kolunud toreda vanapaari Koidu ja Ilmar Topsisga, vallavanema Aivar Riisaluga, osavallavanema Janno Randmaaga. Ees ootab kohtumine Noarootsi taimetarga Annika Nellisega. Mai alguses isekeskis juttu ajades arvasid seeniorid, et iga juhul oli see ettevõtmine tervitatav, sest rohkem kui haigust tuleb peljata üksindust ja mugavusse vajumist. Kui jääda üksi koju konutama, ei jaksagi enam midagi ette võtta ja kusagile välja minna. Ühistes jutuaajamistes oli palju õpetlikku. Pikalt sai arutatud parimaid viise liha soolamiseks või kartulite maha panekuks. Ühiselt söime vastlapäeval hernesuppi ja värvisime ülestõusmispühaks mune. Eriti äge oli vallavanema sünnipäevapidu, kuhu tuli kokku ohtralt ka seeniorikandidaate.

Edaspidise osas peame plaane, et pärast suvepuhkust jätkame kindlasti koos käimisi. Koos on vahva, naeru ja lustiga hoiame ennast ning üksteist ka.

Martna kirikuõpetaja koos toredate seenioride Helle, Aino, Helgi, Lidia ja Eeviga.

Kohtumine vallavanem Aivar Riisaluga.
Pildi autor Janno Randmaa.

Haapsalu suur laulupäev

Sellel suvel on kõik Läänemaa pensionärid oodatud Haapsalu suurele laulupäevale Ridalasse 23. juulil. Mitmel varasemal aastal on juhtunud nii, et pensionäride suvepäev ja Ridala kihelkonnapäev on langenud samasse nädalavahetusse. Ja küllap on valikute tegemine keeruline. Sellel aastal otsustasime, et liidamegi üheks suureks peoks nii Ridala koguduse 802. sünnipäeva, Läänemaa pensionäride suvise lustipäeva ning kutsume peole ka sõpru-sugulasi lähemalt ja kaugemalt. Plaanis on pidada laata, kuhu ootame müüma omavalmistatud hoidiseid ja tooteid, köhu- ja silmarõõmu. Plaanis on tunnustada ja tänada Läänemaa tublisid pensionäre, paljude toredate tegevuste eestvedajaid. Näitemänguga kostitab kohaletulnuid Haeska näitetrupp. Plaanis on anda sõna ka politseinikele, kes valutavad oma südant meie kõigi turvatunde pärast. Plaanis on kuulata lustlikku muusikat ning kaasa laulda ja tantsida Hanila kapelli muusikutele.

Suure ja uhke kontserdiga tuleb kohale Lääne praostkonna koguduste ühendkoor, esitades Ridala kirikus laule nii Cyrillus Kreegi, Sirje Kaasiku kui ka mitme teise helilooja sulest. Laulukoori traditsioon on üks põlisemaid täiskasvanute hobitegevusi. Loodame külvata lauluseemet kuulajate südamesse ja innustada neid kaasalööma laulukooritöös ka maapiirkonnas. Lääne praostkonna ühendkoori kuuluvad Haapsalu, Lääne-Nigula, Ridala, Martna, Nõva, Kullamaa, Hanila koguduste lauljad.

Sellel päeval on avatud Ridala kihelkonna õunaaed, kus kasvavad Ridala kihelkonna 56-e küla, 2 aleviku ja ühe linna õunapuud. Tegevust leiavad ka pere nooremad. Kui ilm soosib, ootame külla Ranna Rantšo lõbusaid kitsetallesid ja muid neljajalgseid tegelasi. Loodame nautida üht toredat suvepäeva, mille õnnestumisesse on andnud oma panuse Läänemaa Pensionäride Ühendus, EELK Lääne praostkond, Haapsalu Linnavalitsus, Lääne-Nigula vallavalitsus, Lääneranna vallavalitsus, Kaitseliidu Läänemaleva Naiskodukaitse, Ridala Püha Maarja-Magdaleena kogudus. Olete kõik väga oodatud

Küllike Valk

*EELK Lääne praostkonna abipraost,
Haapsalu suure laulupäeva korraldustoimkonna nimel*

Martna kogukonnakohvik

Küllike Valk

Martna kirikõpetaja

Martna Püha Martini koguduse eestvedamisel püüab Martna kogukond taas elustada oma endiste aegade sööklit. Need ruumid, mis on COOP-poe kõrval seisnud kasutusest mõned viimased aastad. Et aga kogudusel vajaliku remondi tegemiseks ja inventari hankimiseks vahendid napivad, siis on võimalik kõigil meil anda oma panus.

Mitmetes jutuaajamistes on tulnud esile, et meil, Martnas, peaks olema üks selline koht, kus päeval (ka koolivaheajal) saaks sooja süüa. Poissmehed ootavad ka hommikusööki, preilid jällegi tahaks kohvi ja saiakest. Teeme need ruumid korda ja loome kõik need teenused ning mõnusa seltskonna ja jutunurgad ka sinna. Kogukonnakohvikus saab katta peo- ja peielaua. Seal saab tutvustada Martna kandi ettevõtjaid ja väiketootjaid.

Aidata saab annetades töökorras külmiku, sügavkülmiku, elektripliidi või nõudepesumasina. Igatüki, kes annetas vähemalt 100€, saab endale nimelise tooli. Annetusi ootame arveldu sarvele nr EE051010602003962009 (SEB Pank AS), selgituseks: kohviku heaks.

Maikuu juubilarid

102 Linda-Hermilde Nurme
97 Erna-Benita Lattik
93 Ferdinand-Fridrich Kalde
92 Salma Promet
91 Mahta Sass
90 Elsa Kivi
90 Maia Niils
90 Lembit Kasesalu
85 Aino Vahtramäe
85 Mai Liiv
80 Liidia Köster
80 Heino Kuntsel
80 Silvi Rehkal
75 Voldemar Laursson
75 Galina Sponholts
75 Lembit Oruste
75 Halja Vainult
75 Aita Rajavere
75 Heiki Rannala
75 Valeri Järv
75 Ilme Lindsalu

75 Helle Mikk
75 Sirlei Pillov
75 Kalju Valma
75 Helgi Elvak
75 Vladimir Martin
75 Kalle Demidenko
75 Anti Rohtoja
70 Valeri Valikov
70 Maia Sepp
70 Imbi Põltsam
70 Aarne Parts
70 Ene Naaris
70 Oiva Juhani Leskinen
70 Heljo Heinpõld
70 Sirje Sild

Südamlikud õnnesoovid!

**Kes ei soovi oma andmeid avaldada, palun võtke ühendust toimetajaga*

seeniorid

Joonistas: Eva

Haapsalu suur laulupäev 23. juulil 2022 Ridalas

- 11.00** Ridala kihelkonna laada ja laulupäeva avamine
- 11.30** Läänemaa Pensionäride ühenduse tunnustuskoosolek ja Haeska näitetrupi etendus suures telgis
- 13.00** Katlasuppi pakub Naiskodukaitse Lääne Ringkond
- 14.00** Lääne praostkonna koguduste ühendkoori kontsert Ridala kirikus
- 15.00** Hanila Kapelli saatel ühislaulmine ja simman

Päevajuht: Urmas Naudre

Avatud on lasteala, Ridala kihelkonna õunaaed, Politsei- ja Piirivalveameti infotelk
Rohkem infot: 58093633 (Küllike Valk) ja 5186857 (Mai Jõevee)

Ridala kirik Kolila küla, Haapsalu linn

Pühakojad on suvel teelistele avatud

Küllike Valk

EELK Lääne praostkonna abipraost

Teeliste Kirikud tutvustavad kohalikule reisihuvilisele ja Eestit külastavale turistile suveperioodil avatud, kauneid ning paljuski unikaalseid Eesti eri konfessioonide sakraal-hooneid: kirikuid, kabeleid, palvemaja ja kloostreid. Ei maksa peljata pühakoda-desse sisse astumist – need on avatud kõigile huvilistele! ...
(Marko Kaldur, Teeliste Kiriku projektijuht)

Läänemaal on avatud Haapsalu Jaani kirik, Haapsalu Toom-Niguliste kirik, Haapsalu baptistikoguduse palvela, Haapsalu metodisti kirik, Haapsalu adventkirik, Haapsalu Maria-Magdaleena kirik, Haapsalu Neeva v-a õigeusuulise suurväst Aleksandri kirik, Kullamaa Püha Johannese kirik, Lääne-Nigula Püha Nikolause kirik, Lähtru baptistikoguduse palvela, Martna Püha Martini kirik, Mäevalla baptistikoguduse palvela, Noarootsi Püha Katariina kirik, Nõva Püha Olevi kirik, Palivere vabakoguduse palvela, Piirsalu kirik, Ridala Püha Maarja-Magdaleena kirik, Ridala

baptistikoguduse palvela, Rooslepa kabel, Sutlepa baptistikoguduse palvela, Vormsi Püha Olavi kirik.

Rohkem infot: www.teelistekirikud.ekn.ee

Kultuurisõnumeid Kullamaalt

Kullamaa Muusika Seltsi sõprade Big-Band ja Helen Lepalaan

Loit Lepalaan

Kullamaa kultuurimaja juhataja

ürapäeval, 23. aprillil andis Kullamaa kultuurimajas väga eduka kontserdi Kullamaa Muusika Seltsi sõprade Big-Band. Orkester, mis tuli prooviks kokku vaid mõni tund enne esinemist, koosnes Eestimaa tuntud ja väga võimekatest muusikutest. Kõik nad kuuluvad Läänemaa vanima eesti seltsi, Kullamaa Muusika Seltsi sõpruskonda. Väga arvukale kuulajaskonnale, kelle seas võis ära tunda Kullamaa Keskkooli nooremate ja vanemate klasside õpilasi, mängis orkester populaarseid muusikapalu tuntud autoritelt, kus solistidena

särasid saksofonistid Lembit Saarsalu, Ivo Lille, Olavi Oismann, bassist Toivo Unt ja pianist Ülo Mälgand. Siinkohal tänusõnad õpetaja Mai Jõeveele ja Riina Gildenile kelle initsiatiivil noored kontserdil olid ja kogesid arvatavalt elus esimest korda taolist meistrite kooslust musitseerimas. Vokaalsolistina astus üles kõrgelt tunnustatud ooperi- ja kammerlaulja, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia õppejõud, mezzosopran Helen Lepalaan, kelle vana-vanemad ja isa on pärit Kullamaalt. Ehk on huvitav teada, et Heleni vanaisa vend Martin oli aastatel 1930-1940 viimane Kullamaa Muusika Seltsi puhkpilliorkestri muusikajuht. Heleni biograafias seisab veel märkimis-

väärne fakt. Nimelt oli ta üks neljast kooliõpilasest, kes heiskasid 24. veebruaril 1989.a. üle aastakümnete Pika Hermannitorni meie rahvuslipu! Menukas jüripäevakontsert, mis salvestati digitaalselt ja millest ilmub järjekordne CD kajastades Kullamaa muusikaelu, võeti kuulajate poolt väga soojalt vastu. Emadepäeval, 8. mail oli võimalus Kullamaa kultuurimajas nautida särava ja anderikka tšellisti Silvia Ilvese ja tema pianistist poja Stefani musitseerimist. Muusikute perest sirgunud Silvia on lõpetanud Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia tšellistina, töötanud Eesti Riiklikus Sümfooniaorkestris, võitnud mitmeid rahvusvahelisi konkursse ning tema muusikalist tegevust on hinnatud paljude preemiatega. Silvia Ilvese ansamblipartneriks Kullamaal oii rahvusvahelise pianistide konkursi Noor Muusika 2022 ja Tallinna Talent 2022 laureaati, pianistist poeg Stefan Ilves. 8. mail toimus Kullamaal veel teinegi huvitav kontsert. Pisut enne päikeseloojangut esines Kullamaa Püha Johannese kirikus orelikunstnik Tiia Tenno ja viiulisolist Meelis Vahar. Nende esinemisega tähistati keele- ja kirjamehe, kauaaegse Kullamaa koguduse vaimuliku Heinrich Gösekeni 410. sünniaastapäeva. Kontserdi sõnalist osa täitis õpetaja Kari Tynkkynen, kes andis ülevaate Gösekeni eluteest. Helilooja Rudolf Tobiase 149. sünniaastapäeval 29. mail esineb Kullamaa Püha Johannese kirikus orelikunstnik Piret Aidulo ja Tallinna Kaarli koguduse kammerkoor „Cantore“. Suurmehe Rudolf Tobiase mälestusküünla, mis asetati kirikusse 2018.a. ja mille põlemisiga on 100 aastat, süttab õpetaja Kari Tynkkynen. Head muusikakuulamist ja kena kevadet!

11. JUUNIL 2022
KUNSTI- JA MUUSIKAPIDU

HELISEV KULLAMAA

Pühendatud Eestimaa kuulsaima sepa Karl Bleimanni 200 sünniaastapäevale.

- Pidupäeva avamuusika Kullamaa Muusika Seltsi vaskpilliansambliit Kullamaa kiriku kellatornist
- Päevakohased kõnelused, näituse avamine
- Ketta sepikoda
- Leena ja Mart Salumaa
- Kaasaegsete põllutöömasinate näitus
- Pidupäevakontsert laulude ja pillilugude kullafondist

Pidustused algavad kell 11.00 ja lõpevad kell 16.00

Jüriööjooks Kullamaal

Taas kogunes Jüripäeva õhtul Kullamaale rahvast, et paariaastase vaheaja järel teha ära traditsiooniline teatejooks. Õhtu algul kuulasime Kullamaa Kultuurimajas puhkpillikontserti, kus esinesid ka solistid. Seejärel toimus koolimajas temaatiline viktoriin. Teatejooksuks oli registreerunud 2 täiskasvanute ja 7 õpilaste võistkonda. Võistkonnas 3 nais- ja 3 meesjooksjat. Distantsid naistel 200 m ja meestel 500 m. Start ja finiš Kullamaa Rohumäel. Vahetuspunktides ja finišis põlesid jüriöölõkked.

Võitis Ritsu võistkond, järgnesid tasavägiselt jooksnud IX klassi, Kevin Saare ja VIII klassi võistkonnad. Auhinnaks medalid kolmele parimale võistkonnale nii viktoriini kui ka jooksu eest. Jooksu võitjad said auhinnaks karika. Kõik võistkonnad said puuvilju vapra osalemise eest. Rajameister ja peakohtunik Peep Jõevee oli raja tuledega kaunistanud.

Mai Jõevee

Foto autor Pirja Laanemets

Linnamäe jüriöö jooks

Kaja Loorens

Oru Spordiklubi

Peale kahte piirangu-aastat toimus 24. aprilli õhtupoolikul Linnamäe jüriöö jooks. Alustasime lasteajalaste jooksudega, jätkasime koolinoorte omadega. Sellised jooksud on ikka väga emotsionaalsed. Väikesed läksid rajale, kes rõõmuga, kes nutuga. Mida vanuseklass edasi, seda suuremaks läks pingutus ja võistlusmoment. Õhtu lõpetasid 17+ aastased, kes lähe-

nesid asjale rahulikumalt ja läbimõeldumalt. Suurte jooksu kiireim mees oli Marten Jõevee ja kiireim naine Kadri Raadla. Eraldi tõstaks esile 8. klassi noort Kaur Nellist, kes samas jooksus endast vanematega konkureerides väga tubli 2. koha saavutas. Kokku osales jooksus. 78 jooksjat. Kõige arvukamalt oli esindatud 1.-3. klass. Jooksu korraldasid Oru Spordiklubi liikmed Kaja Loorens, Raigo Pillai, Raul Tee. Täname Lääne-Nigula valda.

Fotode autor on Anne-Liia Tammann.

Üle mitmete aastate oli Nigulas taas rattapäev

Urmas Naudre

MTÜ Taebla Seltsi ettevõttel toimus 30. aprillil Nigulas taas rattapäev. Aeg on muutunud, need noored kes kunagi rattapäevadel käisid, on suureks saanud, isadeks-emadeks saanud ja juba nende lapsed on hakanud rattapäeval osalema. Väga tore, kui on järjepidevus. Tore, et uuesti rattapäevaga alustades oli vaatamata just mitte päris kevadisele temperatuurile kohal ligikaudu 30 suurt ja väikest rattahuvilist. Võisteldi maastikusõidus, kiirendusvõistlusel, vigurvända rajal ja „kiiksuga“ tõuksil slaalomit sõites. Tublimad said medalid ja auhinnad ja eks ka endistel osalejatel oli tore natukene nostalgitseda ning meenutada aastatetaguseid rattapäevi. Kohalolnutele sai tehtud ettepanek pakuda ideid ja mõtteid järgmise aasta rattapäeva korraldamiseks. Loodame uusi mõtteid!

Suur tänud Hawaii Expressile, X-Sportile, Puidust Kingitused OÜ, Nigula noortele ja kõigile teistele kes aitasid auhinnalauda täiendada või olid abiks rattapäeva läbiviimisel.

33. maijooks Kullamaal

Starti tuli ja distantsi läbis 103 jooksjat-käijat. Kõige rohkem oli 10 km jooksurajal, 21 meest ja 11 naist. Naistest võitis Karina Jaunmuktane, meie valla Kadri Raadla oli naiste arvestuses neljas. Meestest tegid tugeva jooksu I Argo Jõesoo, II Lauri Luik ja III Ragnar Raud. Noormeestest võitis Robin Reesar ja neidudest Kullamaa kooli neid Mirtel Post

ja Mirabelja Kuurmänn. 10 km kõnnile läks 16 inimest. Laste jooksudel osales kokku 55 jooksjat, siin tegid ilma Lääneranna sportlased eesotsas treener Jaanus Getreuga. Tubli oli ka Risti kandi rahvas. Võistlejaid oli kaugemaltki, näiteks Kohtla-Järvelt. Suure töö olid ära teinud Risti Spordiklubi inimesed, eesotsas Lauri Tanneri ja Lisli Pakiga. Kullamaa spordiürituste korraldajana

andis Peep Jõevee oma panuse. Jagati eriauhindu, peeti meeles abilis. Töötas kohvik. Kullamaa osavald pani oma paimatele auhinnad, kahjuks oli meilt osalejaid vähe. Lootus jääb, et tulevad ka Kullamaa perre paremad ajad. Parimaks perekonnaks seekord Tenno Laanemetsa pere. Ilmataat oli meiega sõber. Kohtumiseni aasta pärast! **Mai Jõevee**

11. JUUNI

KULLAMAA KOOLI KOKKUTULEK

KELL 15.00 ALGAB REGISTREERIMINE PEOLE

KELL 17.00 KONTSERT KULLAMAA KULTUURIMAJAS

KELL 20.00 ALGAB PIDU KOOLIMAJAS

ANSAMBEL REGATT | DJ MARKUS SEIN

PILET EELMÜÜGIST KUNI 1. JUUNINI 20€
PEOPÄEVAL KOHAPEAL 30€

MTÜ KULLAMAA KESKKOOL
EE092200221077048832

29. MAIL KELL 18.00
KULLAMAA PÜHA JOHANNESSE KIRIKUS

Rudolf Tobiasse 149.

SÜNNIAASTAPÄEVALE
PÜHENDATUD KONTSERT

Rudolf Tobiasse

TALLINNA KAARLI KOGUDUSE KAMMERKOOR
CANORUS
MUUSIKAJUHT JA ORELIKUNSTNIK
PIRET AIDULO

KONTSERT ON TASUTA

ÜKSIKUD HELEDAD LAIGUD

Ants Laikmaa elu kahes vaatuses

TULE KULLAMAA KESKKOOLI!

- 1. klassi astujate avaldusi ootame 02.05.-03.06.22
- 10. klassi astujate avaldusi ootame 20.-30.06 & 08.-19.08.22

kullamaa.edu.ee/et/vajalikud-dokumendid

[kullamaakeskkool](https://www.instagram.com/kullamaakeskkool) [Kullamaa Keskkool](https://www.facebook.com/KullamaaKeskkool)

LISAINFORMATSIOON

kullamaa.edu.ee
5092383/4775754
keskkool@kullamaa.ee

185

Martna kooli juubel 18.06.2022

Aktus kell 18:00 Martna kirikus
Hilisem koosviibimine Martna koolis

Tantsuks mängib ansambel TALENT

Kohapeal PUHVET

Eelregistreerimine kuni 10.06.2022

Ettemaks 10 eurot kanda
Lääne - Nigula Vallavalitsuse a/a
EE021010602005778000 SEB Pank
EE722200001120149659 Swedbank

Selgitus: Martna kooli juubel
Viitenumber: 996013

Kohapeal osalustasu 15 eurot

Info telefonilt: 51 05 268

LOODE-EESTI RANNIKUMATK

16. juuli 2022

Näse-Alliklepa-Ristna-Keibu

Loode-Eesti üks suuremaid rikkusi on kaunis ja peaaegu asustamata RAND! Piki Läänemere rannikut kulgev Ranniku matkarada on osa Euroopa pikamaarajast E9, mille kogupikkus on 1200 km, sellest 620 km Eestis.

Kui eelmisel aastal läbisime rannikumatka Keibult Uuejõe (ca 15 km), siis sel aastal alustame Näse tipust ja lõpetame Keibul (eelmise aasta alguspunktis).

Matka pikkus on üle 14-ne kilomeetri.

Rootsi ajaloost tulvil piirkond on tuntud oma ilusate randade, männimetsade ja laulvate liivade poolest, pakkudes võimalust näha erinevaid rannatüüpe ja tutvuda rannal kasvavate ravimtaimedega.

Lisaks palju uut ja huvitavat piirkonna ajaloo- ja kultuuripärandi kohta.

Jälgi reklaami ja registreeri end rannikumatkale, hiljemalt 9. juuliks. Info tel. 5200913 Ülle Schönberg või purksi.kultuurimaja@laanenigula.ee

KULLAMAA KULTUURIMAJA GALERIIS
NÄITUS ON AVATUD 31 MAINI 2022.A.

Maalid Kullamaa Kihelkonnamuuseumi kunstikogust

OÜ ETEST PR ostab metsa- ja põllumaad.
Tel 50 45 215, 51 45 215,
info@est-land.ee

Timberston

HAKK-PUIDU

ost-müük, tootmine

Jaak Raid
tel 5362 8043
jaak.raid@timberston.ee

SILVIA SORO JA KAIDO RANNIK

MÜRA

MÄNGIVAD: HAAPSALU NOORTE HUVIKESKUSE
DRAAMARINGI, LOOVTANTSU JA PILLIRINGI ÕPILASED
JUHENDAJAD: ANNE SUISLEP,
TRIIN REEMANN, ARNO SUISLEP

1. JUUNIL, KELL 13.30
ORU KULTUURISAALIS

TOETAB EESTI KULTUURKAPITAL

ROOSTA
Puhkeküla

PAKUME TÖÖD

- toidlustuse teenindaja
- töömehe abi

Saada töösoov > ingrid@roosta.ee

Lääne-Nigula valla suvehooaja kultuurikava 2022

Juuni

- 1. juuni** kl 13:30 Haapsalu Noorte Huvikeskuse draamaringi, loovtantsu ja rütmipilliringi koostöölavastus „Müra“ Oru Kultuurisaalis
- 2. juuni** kl 19-22 Kontsert Kaire Rapur Österby sadamakohvikus
- 7., 14., 21., 28. juuni** Võrkpalliturniir „Taebla suvevolle“ Taebla kultuuri- ja spordikompleksis
- 11. juuni** Kunsti- ka muusikapidu „Helisev Kullamaa“
- 11. juuni** Kullamaa Kooli kokkutulek
- 16. juuni** Martna Kooli juubel 185
- 18. juuni** Taebla jaanituli Taebla jalgpalli staadionil
- 22. juuni** kl 19 Noarootsi Jaaniõhtu Pürksi mõisa pargis. Tantsuks mängib Tarvo Valm Band ja ansambel „Folksell“
- 23. juuni** Palivere jaanituli Kuliste aasal
- 23. juuni** Kullamaa jaanipäev Rohumäel
- 23. juuni** Martna jaanituli Rõude kiigeplatsil
- 24. juuni** Roosta jaanipidu koos Rahvakunstiselts Leigaritega
- 24. juuni** Piirsalu jaanituli Piirsalu pargis
- 24. juuni** Nõva jaanituli Nõval
- 24. juuni** Leedotuli Liivil
- 25. juuni** kl 20 Anti Nöör löötspillil ja Margus Tokko basskitarril Österby sadamakohvikus

Juuli

- 1. juuli** kl 21 Võrkpalli võistlus „Linnamäe öövolle“ Linnamäe jalgpalliväljakul
- 2. juuli** kl 13 – 20.30 Haapsalu-Noarootsi Merepäevad 2022 Avaveeujumine Haapsalu-Österby, aerutamisevõistlus, laadad ja kultuuriprogramm mõlemal kaldal.
- 2. juuli** kl 19 Ansambel „Tuulebant“ Österby sadamakohvikus
- 5., 12., 19., 26. juuli** Võrkpalliturniir „Taebla suvevolle“ Taebla kultuuri- ja spordikompleksis
- 7. juuli** kl 20 Ansambel „Tšellopoisid“ kontsert Österby sadamakohvikus
- 8. juuli** kl 18 Pärismusmuusikapäev „Sooku lööts“ Tursa talu Metsalaval esineb Nedsaja Küla Bänd
- 9.- 10. juuli** Noarootsi kodukandipäevad
- 9. juuli** kl 13 – 18 Noarootsi kohvikutepäev „Rannarootslaste radadel“
- 11. juuli** kl 19 Jakobi Mäe Teatristudio etendus „Näi kui süütu lill...“ Saueaugu Teatritalus
- 14. juuli** kl 19 Ekslusivne õhtusöök + Epp Kärsin ja Mihkel Raud vestlusõhtu „Kuhu kaob armastus“ Noarootsi Lokaalis

16. juuli 12.30-02.00 Läänemaa Perepäev Piirsalu pargis

Esineb Põhja-Tallinn, Rauno Gutman, Mironovite tsirkus, DJ Risto.

18., 19., 20., 21., 22. ja 23. juuli kell 19 ning 17. ja 24. juulil kl 14 Saueaugu Teatritalus 20. suvelavastus „Kadunud kodu“

23. juuli Läänemaa eakate kokkutulek ja Haapsalu suur laulupäev Ridalal kiriku aias

23. juuli kl 10 – 17 Noarootsi XVI külade mängud Pürksis

23. juuli kl 20 Külapidu Noarootsi kultuurimajas

tantsuks mängib ansambel „Hea Story“

30. juuli kl 20 Kontsert „Marilyn Monroe ja Frank Sinatra laulud“ Hanna-Liina Vösa, Lauri Liiv ja Johan Randvere Rõude rahvamajas

30. juuli Lääne-Nigula valla osavaldade mängud Nõval

30. juuli Linnamäe V kontsertide päev.

kell 11.00 Auaste külas rahvaansambel „Suits ja Kool“

kell 13.00 Oru külas muusik Inger

kell 15.00 Ukraina rahvaansambel „Yavir“ Sillamäelt

kell 17.00 Ingkulas ansambel „Öösorr“

kell 20.00 Linnamäel piletiga kontsert, kus esinevad kaks esinejat Jüri Pootsmann ning ansambel „Dagö“ (kontsert tasuline)

1, 2, 3, 6, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 17, 23, 24, 29, 30 juulil kl 19

Etendus „Üksikud heledad laigud“ Ants Laikmaa majamuuseumi õuel

August

1. – 3. august Kunstilaager täiskasvanutele Ants Laikmaa muuseumis.

6. august Eesti Meistrivõistlused jalgrattakrossis Kullamaal

12. august Nõva sadama pidu

13. august kl 10-16 Noarootsi XVII mitmevõistlus kergejõustikus

19. august Regilaulu pidu

20. august kl 14 Kalurite päev Hara sadamas

20. august Kullamaa kodukohvikute päev ja Kullamaa kihelkonna laulu- ja tantsupidu

21. august kl 17 Uku Suviste kontsert Österby sadamakohvikus

27. august kl 20 Muinastulede öö kontsert Österby sadamakohvikus „Siiri Sisask – oma laulud“

27. august kl 11 -14 Suvelõpulaat Noarootsi pastoraadi hoovil

Kava võib jooksvalt täieneda. Palun jälgida Lääne-Nigula valla kodulehte ja kohaliku reklaami. Info Läänemaa suviste sündmuste kohta on leitav ka www.visithaapsalu.com.

SUVINE LASTELAAGER NÕVAL OTSIB KOKKA!

LAAGRIVAHETUSE PIKKUS 10 PÄEVA
KOKKU TOIMUB 6 LAAGRIVAHETUST

TÖÖ SISU: TOIDU VALMISTAMINE (KOLM
SÖÖGIKORDA PÄEVAS), TOIDU
VÄLJASTAMINE JA NÕUDEPESU

PAKUME MAJUTUST KOHAPEAL

HUVI KORRAL KIRJUTADA:
novamoisakohvik@gmail.com
INFO TEL: +372 56 500 909

Lääne-Nigula kiriku torni trepp korda

EELK Lääne-Nigula kogudus
EE491010602004146002
"Lääne-Nigula kirikutorni
renoveerimine"

<https://www.cruxmedia.ee/ln/>

Palun
anna oma panus,
et kõik pääseksid
turvaliselt
torni tippu!

*Fotol vaade torni tipust

JMverkstad
Linnamäe,
Katlamaja tee 11

Aiatehnika,
vabaajatehnika,
kodutehnika remont
ja hooldus

Tel: 5332 2795

E-post: jmverkstad@gmail.com

LÄÄNE-NIGULA LEHT

Tasuta valla ajaleht jõuab üks kord kuus
igasse Lääne-Nigula valla
postkasti. Tiraaz 3202 ex.
Reklaame, teateid ja kaastöid ootame
meiliaadressile: maris.siemes@laanenigula.ee
või võtta ühendust tel 56 611 620.

Toimetaja Maris Siemes*,
Küljendus-kujundus Absoluutne OÜ,
Trükk PRINTALL trükkikoda